

Σοφία Βοΐκου - Εκδόσεις Ψυχογιός 2012 - σελ. 457

Ένας άντρας αγάπησε δυο γυναίκες. Δυο πατρίδες, δυο ζωές, δυο γυναίκες.... Μπορεί να έχει ζήσει μια ολόκληρη ζωή, όμως μερικά πράγματα δεν τα ξεχνά ποτέ. Ίσως κάποιες στιγμές ξεγελά τον εαυτό του φευγαλέα, αλλά οι μνήμες είναι πάντα εκεί, για να τον επισκέπτονται τις πιο ανύποπτες στιγμές, να του ανακαλούν πράγματα, να μην τον αφήνουν να ξεχάσει ποτέ.

Νόμιζε ότι τα είχε αφήσει όλα πίσω του: τους ανθρώπους που τον ανάθρεψαν, τον τόπο που γεννήθηκε, το στεφάνι που φόρεσε. Φρόντισε να τα θάψει όσο πιο βαθιά μπορούσε, τόσο βαθιά, που είχε ξεχάσει ακόμα κι αυτή την ύπαρξή τους. Και όταν ανταμώνει, μετά από πολλά χρόνια, με την Ελευθερία, την εγγονή του, ξαναβγαίνουν όλα τα θαμμένα στο αποκαλυπτικό φως της μέρας....

Ένας ελληνικός καφές με λίγη ζάχαρη και ένα γλυκό λεμονάκι, θα ζυπνήσουν τη μνήμη του και θα τα θυμηθεί όλα, καλά και κακά, όμορφα κι άσχημα, γλυκά και πικρά. Ο καφές γίνεται πιο πικρός με το λεμόνι, και η μια γεύση μπερδεύεται με την άλλη, που δεν μπορείς να ξεχωρίσεις. Έτσι μπερδεύτηκαν και τα γεγονότα της ζωής του και τα δοκίμασε όλα, γλυκά και πικρά, με την ίδια απόλαυση....

Στο Λιδωρίκι, ένα χωριό της Ρούμελης, το 1913, ο Κωνσταντής αγάπησε την Ασημούλα και την παντρεύτηκε. Όμως ο Κωνσταντής φεύγει γρήγορα φαντάρος, αρχίζει ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, χωρίς να προλάβει να δει να γεννιέται η κόρη του, η Δημητρούλα.

Από εκεί και πέρα ούτε ο Κωνσταντής ούτε κανένας άλλος είχε τον έλεγχο της ζωής του. Άλλοι αποφάσιζαν για αυτούς, δίχως ποτέ να τους ρωτήσουν, δίχως ποτέ να νοιαστούν αν είχανε άλλα όνειρα για τη ζωή τους. Δεν τους ενδιέφερε. Τα συμφέροντα τους (πολιτικά και κρατικά) ήταν πιο σημαντικά από τις ζωές των ανθρώπων. Τρία χρόνια ο Κωνσταντής ήταν στρατιώτης, τρία χρόνια μακριά από την οικογένειά του και τρία χρόνια ήταν αιχμάλωτος μαζί με έξι χιλιάδες Έλληνες αξιωματικούς και στρατιώτες, στο Γκέρλιτς της Γερμανίας (εξαιτίας του μίσους του βασιλιά και του Βενιζέλου).

Μέσα στην πόλη Γκέρλιτς κυλούσε ένα ποτάμι, ο Νάισε. Όταν ξέσπασε ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος, ο κόσμος χωρίστηκε πάλι στα δύο. Πάλι κανένας δεν σκέφτηκε τα όνειρα των ανθρώπων και τις επιθυμίες τους. Κάποιοι αποφάσισαν να χαράξουν νέα σύνορα και τράβηξαν πάνω σε ένα χάρτη μια γραμμή ακολουθώντας την κατεύθυνση του ποταμού. Κανείς δεν σκέφτηκε ότι αυτό το ποτάμι δεν ήταν απλώς μια χαρακιά, αλλά κυλούσε σε μια πόλη όπου χρόνια ολόκληρα ζούσαν άνθρωποι. Κι έτσι, από τη μια μέρα στην άλλη το Γκέρλιτς χωρίστηκε στα δύο. Το ανατολικό Γκέρλιτς το πήρε η Πολωνία, άλλαξε το όνομά του και το έκανε άλλη πόλη. Ζγκόρζελετς τη λένε οι Πολωνοί. Όμως για τον Κωνσταντή θα είναι πάντα το Γερμανικό Γκέρλιτς. Καμένες γέφυρες απέμειναν να υπενθυμίζουν ότι κάποτε οι δύο πόλεις ήταν μία.... Στο μέρος που πέρασε τη μισή ζωή η κόρη του Δημητρούλα, είχε ζήσει όλη του τη ζωή κι ο πατέρας της ο Κωνσταντής, χωρίς να το ξέρουν μεταξύ τους, ούτε και να το φαντάζονται. Ο ένας ζούσε στο Πολωνικό Ζγκόρζελετς και ο άλλος στο Γερμανικό Γκέρλιτς, στην πραγματικότητα στην ίδια πόλη, που τους χώριζε ο ποταμός Νάισε, αλλά σε διαφορετικά κράτη.... Ο Κωνσταντής ήταν σαν το ποτάμι Νάισε. Ανάμεσα σε δύο όχθες ο ποταμός, ανάμεσα σε δύο γυναίκες αυτός, την Ασημούλα και την Ελίσα. Ποια να πρωτοδιαλέξει, που και τις δυο τις αγαπούσε με όλη τη δύναμη της καρδιάς του; Προσπάθησε να διαλέξει με τη λογική. Ποιός λέει όμως ότι η λογική παίρνει πάντα τις σωστές αποφάσεις; Δεν ξέχασε ποτέ. Πώς θα μπορούσε να ξεχάσει; Δεν ηρέμησε ποτέ. Πώς θα μπορούσε να ηρεμήσει; Χωρισμένος στα δύο έζησε ο Κωνσταντής, σαν το Γκέρλιτς....

Ένα μυθιστόρημα βασισμένο σε αληθινά γεγονότα, που φέρνει στο φως μία από τις άγνωστες πτυχές της ελληνικής ιστορίας. Ένα βιβλίο στο οποίο θαυμάζεις την ικανότητα της συγγραφέως να προκαλεί, υπογείως σχεδόν, το ενδιαφέρον, να κρατά τον

αναγνώστη σε εγρήγορση, να κινητοποιεί. Κλείνεις τα βλέφαρα και θέλεις να ξαναγυρίσεις στο συντομότερο δυνατόν στο έργο, να το ξαναδιαβάσεις.

Η Σοφία Βόικου γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε γαλλική φιλολογία στο Αριστοτέλειο και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Sophia Antipolis της Νίκαιας, στη Γαλλία. Έχει διδάξει Θεωρία της Επικοινωνίας και Ιστορία της Τέχνης στην ιδιωτική εκπαίδευση, και από 1997 δραστηριοποιείται επαγγελματικά στο χώρο της διαφήμισης και επικοινωνίας. Άλλα έργα της είναι «Το κόκκινο σημάδι», «Το ταξίδι της φωτιάς».

Κώστας Τραχανάς